

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Łódź, dnia 17 grudnia 2017 r.

Poz. 5470

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR PNIK-I.4102.4.2017 WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

z dnia 13 grudnia 2017 r.

w sprawie nadania nazwy placowi

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744; z 2017 r. poz. 1389) zarządza się, co następuje:

§ 1. Placowi Zwycięstwa położonemu w mieście Łódź nadaje się nazwę: „Plac Lecha Kaczyńskiego”.

§ 2. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Uzasadnienie

W dniu 2 września 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki, zwana dalej ustawą.

Na podstawie art. 1 ustawy nazwy m. in. dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm albo inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować. Za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989.

Stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy m. in. dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny albo propagujące taki ustrój w inny sposób, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, zobowiązany był zmienić w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Termin ten upłynął z dniem 2 września 2017 r. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego wojewoda w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin dla organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego wydaje zarządzenie zastępcze nadając nową nazwę drodze, ulicy, itd.

W związku z upływem terminu wyznaczonego dyspozycją art. 6 ust. 1 ustawy i nie dokonania zmiany nazwy „Plac Zwycięstwa” w mieście Łódź, którą Wojewoda Łódzki uznaje za naruszającą dyspozycję art. 1 ustawy, wszczęto procedurę w sprawie nadania nowej nazwy temu placowi. Pismem z dnia 13 listopada 2017 r. wystąpiono do Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, znak: BW-I.020.128.2017, z wnioskiem o wydanie opinii potwierdzającej niezgodność nazwy „Plac Zwycięstwa”, z art. 1 ustawy.

Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu 11 grudnia 2017 r. wydał pisemną opinię, znak: BUW-940-422(25)/17, w której potwierdził niezgodność nazwy „Plac Zwycięstwa” z ustawą.

Z ww. opinii wynika, że cyt. „Nazwa placu Wodny Rynek w Łodzi została zmieniona przez powołaną przez władze komunistyczne Miejską Radę Narodową na Plac Zwycięstwa w maju 1945 r.

W tym czasie Polska wciąż była poddana obcej dominacji. Władze Rzeczypospolitej Polskiej z konieczności przebywały na uchodźstwie, gdyż nie mogły powrócić do kraju zajętego przez Armię Czerwoną. Z woli Kremla ziemiami polskimi na zachód od linii Bugu i Sanu administrował tzw. Rząd Tymczasowy, powołany przez J. Stalina. Składał się on z komunistów i innych ludzi w pełni realizujących wytyczne i polecenia sowieckiego dyktatora. Powoływano lokalne struktury nowej władzy - w tym także ciała zwane radami narodowymi. Członkowie rad narodowych nie pochodzili z wyboru – byli mianowani m. in. za akceptacją komendantów wojennych Armii Czerwonej oraz przedstawicieli partii komunistycznej. W ich skład wchodził przede wszystkim członkowie partii komunistycznej (PPR) i ugrupowań prokomunistycznych, realizujących politykę PPR. Również tzw. Miejska Rada Narodowa w Łodzi, która uzurpowała sobie funkcję lokalnego organu władzy, nie była ciałem reprezentatywnym dla mieszkańców miasta. Działała w imieniu nowych struktur państwowych, podporządkowanych Stalinowi.

W takich okolicznościach MRN podjęła w maju 1945 r. decyzję o zmianie nazwy Rynku Wodnego na Plac Zwycięstwa.

W okresie PRL, podobnie jak identyczna nazwa placu w centrum Warszawy, była ona podkreśleniem przede wszystkim sowieckiego zwycięstwa nad niemieckim faszyzmem, interpretowanego w zgodzie z propagandowymi hasłami komunistów również jako polskie zwycięstwo. Mechanizm ten znalazł także odbicie w dyskusji w Łodzi, która poprzedziła przyjęcie uchwały w sprawie nazwy Plac Zwycięstwa. W dyskusji tej stwierdzenia w rodzaju „Przed nami otwiera się okres wolności – demokracji – okres postępu, który nastąpił w pierwszym rzędzie z wielkim wkładem krwi bohaterskiej Armii Czerwonej” łączono z politycznymi hasłami ukierunkowanymi na mobilizację do walki z przeciwnikami politycznymi („wszyscy razem mamy jedną walkę – walkę z reakcją do ostatka”).

W łódzkiej dyskusji i w uchwale na temat „zwycięskiego zakończenia wojny nad faszyzmem” ze względów oczywistych (przy takim składzie MRN) nie było miejsca na jakąkolwiek refleksję nad rzeczywistym losem Rzeczypospolitej Polskiej. Nie pozwolono aby w przestrzeni publicznej pojawiły się fakty, które obnażały fałsz propagandowych deklaracji komunistów. Komuniści poddawali ideologicznym zafalszowaniom los państwa, które za cenę ogromnych wysiłków od 1939 roku walczyło o niepodległość i granice, a w 1945 roku, zamiast korzystać z klęski Niemiec w roli jednego z krajów decydujących o powojennym porządku europejskim, zostało zepchnięte do roli przedmiotu w polityce międzynarodowej, w pełni uzależnionego od woli sowieckiego dyktatora. Nie pozwalali na dyskusję o dokonanej przez ZSRS aneksji wschodnich województw RP, o sowieckim zniewoleniu całej reszty państwa, o narzuconej Polakom obecności NKWD i garnizonów Armii Czerwonej, o represjach, aresztowaniach, wywózkach obywateli RP do łagrów w głębi ZSRS i o zbrodniach dokonywanych na ziemiach polskich przez służby Związku Sowieckiego i podległy im komunistyczny aparat represji.

Ten kontekst czynił z Placu Zwycięstwa w Łodzi nazwę od początku obarczoną zafalszowaniem historii i przemilczeniami – podobnie jak było w przypadku jego odpowiednika w Warszawie. Nie bez powodu w stolicy Polski bezpośrednio po przemianach zapoczątkowanych po roku 1989 nazwa Placu Zwycięstwa została zmieniona. Było to nie tyle negacją wysublimowanego z otoczenia samego pojęcia „zwycięstwa”, ile wyrazem niezgody na podtrzymywanie w przestrzeni publicznej nazwy ściśle wpisującej się w kontekst propagandowych zafalszowań historii z okresu PRL”.

W związku z powyższym, z uwagi na treść art. 6 ust. 2 i 3 ustawy Wojewoda Łódzki uznał za zasadne wydanie zarządzenia zastępczego nadającego Placowi Zwycięstwa nazwę „Plac Lecha Kaczyńskiego”.

Lech Kaczyński (ur. 18 VI 1949 r., Warszawa, zm. 10 IV 2010 r., Smoleńsk). Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, polityk, profesor prawa, działacz demokratycznej opozycji w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Uczeń warszawskich liceów – im. Joachima Lelewela i XXXIX Liceum Ogólnokształcące im. Lotnictwa Polskiego na Bielanach. W 1971 roku zdał egzamin magisterski na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. W 1980 roku obronił doktorat z zakresu prawa pracy, a w 1990 roku habilitację. Od 1996 roku profesor Uniwersytetu Gdańskiego, a od 1999 roku Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

W Sierpniu '80 został doradcą gdańskiego Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego w Stoczni Gdańskiej. Był autorem części zapisów porozumień sierpniowych, a także części statutów „Solidarności” dot. strajków, sekcji branżowych i układów zbiorowych. Był szefem Biura Interwencyjnego i kierownikiem Biura Analiz Bieżących Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego. 17 września 1980 roku poparł koncepcję, by wszystkie nowo powstałe związki zjednoczyły się w jeden ogólnopolski związek „Solidarność”.

W 1981 roku był delegatem na I Zjazd Krajowy „Solidarności” i przewodniczącym XI Zespołu Komisji Zjazdowej ds. stosunków z PZPR. Od lipca 1981 roku – członek zarządu regionalnego gdańskiej NSZZ „Solidarność”. W stanie wojennym za aktywność w ruchu solidarnościowym został internowany. Po uwolnieniu powrócił do działalności związkowej i był członkiem podziemnych władz „Solidarności”.

Od 1982 roku był w gdańskim „sztabie” Lecha Wałęsy. Od 1983 roku brał udział w posiedzeniach Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej i był jej doradcą. Od 1985 roku wchodził w skład regionalnej Rady Pomocy Więźniom Politycznym w Gdańsku. Od stycznia 1986 roku był członkiem TKK oraz uczestniczył w pracach tajnej Regionalnej Komisji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność”. Od lipca 1986 roku pełnił funkcję sekretarza TKK. Od grudnia 1987 roku po połączeniu TKK i Tymczasowej Rady „S” wszedł w skład Sekretariatu Krajowej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność”.

Od lutego do kwietnia 1989 roku uczestniczył w obradach okrągłego stołu w zespole do spraw pluralizmu związkowego. Od kwietnia do lipca 1989 roku członek tzw. „Komisji Porozumiewawczej” pomiędzy rządem a „Solidarnością”. Od kwietnia 1989 roku został członkiem Prezydium Krajowej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność”, zastępującym przewodniczącego. W maju 1990 roku został I wiceprzewodniczącym NSZZ „Solidarność”.

W latach 1989–91 senator; 1991–93 i 2001–02 poseł na sejm. W 1991 był ministrem stanu ds. bezpieczeństwa w Kancelarii Prezydenta RP. W latach 1992–95 prezes Najwyższej Izby Kontroli. W latach 2000–2001 minister sprawiedliwości - prokurator generalny. W latach 2002–05 Prezydent m.st. Warszawy. Od 23 grudnia 2005 roku do 10 kwietnia 2010 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

Od początku działalności politycznej w wolnej Polsce postulował lustrację i dekomunizację w życiu publicznym. Walczył o dobre imię Polski na arenie międzynarodowej, przywracał pamięć o Powstaniu Warszawskim. Poniósł ofiarę życia wypełniając patriotyczny obowiązek wobec poległych w Katyniu.

W świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega wątpliwości, iż Lech Kaczyński za osiągnięcia w działalności opozycyjnej, akademickiej oraz za działalność polityczną poświęconą realizacji dobra wspólnego i narodowego interesu Polski zasługuje na upamiętnienie.

Na podstawie art. 5 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Jednocześnie, na podstawie art. 6 ust. 4 i art. 3 ust. 4 ustawy w związku z art. 98 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875) na zarządzenie zastępcze Miastu Łódź przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi w terminie 30 dni od dnia doręczenia, wnoszona za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego.

Wojewoda Łódzki

Zbigniew Rau

Otrzymują:

1. Prezes Rady Ministrów
2. Rada Miejska w Łodzi
3. Prezydent Miasta Łodzi
4. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego
5. Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu